

Οεις διά συνδρομής, είτε έράνου των ευσεβών, και αυτών δηλ. των διαμαρτυρομένων, άνηκεν εις τους Καθολικούς, και ιεραπόστολοι εκ τούτων διασκορπισμένοι παντού εξήσκουν άνείτως τὰ σεβαστά του άξιειπαίου χήλου των καθήκοντα.

“Αλλ’ οτε κατά τὸ 1806 οί Ἄγγλοι έλαβον διά συνθήκης τὸ Ἀκρωτήριον, ἡ αποικία έμελλε νά αλλάξῃ παντελῶς τὸν τρόπον τοῦ βίου. Ἀμαθίς έως εἰ κείνων των χρόνων και άπειροι τῆς κοινοβουλευτικῆς και πολιτικῆς τάξεως, ἤδη έπρεπε νά συνειθιτωσι, εις τὴν κατά πολιτικά κόμματα διαίρεσιν, εις τὴν διανοητικὴν δραστηριότητα τῆς συνταγματικῆς Κυβερνήσεως, εις τὴν κοινὴν δόξαν των δημοσιογράφων, ἣτις εις τὰς βουλάς και συνελεύσεις άπορατίζει τελεσιδικίως, ὡς διαρκές και μόνιμον δρομικὸν δικαστήριον. Οί μὲν νέοι των διοικηταί έμελλον νά τους καταγγείλωσιν ὡς άπειθεῖς, ίσχυρογνώμονας, σκληροταχίλους και ζυγμαχοῦντας εις τὴν νέαν των πραγμάτων τάξιν, οί δέ Ἰεροκλήρικες του λουθηρανικοῦ δόγματος ὡς φονεῖς των Αἰθίοπων, και ὡς προμάχους ένθουσιώδεις του άνδραποδιτισμοῦ. Οί Ολλανδοί δὲν ένγώριζον τὴν έκτασιν τῆς πνευματικῆς δυνάμεως ταύτης, ἣτις έπενεργεῖ και ἐπ’ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ’ ὡς γενεὰ καρτερικῆς και άνδρείας έμελλον τελευταίον νά νικήτωσι τὰς δοκιμασίας ταύτας, άναμιγνύμενοι μὲ άποίκους τῆς νέας μητροπόλεως, και νά θεωρῶνται ὡς πολῖται άνεξάρτητοι μιὰς και τῆς αὐτῆς πατρίδος, νεμόμενοι εξίσου τῆς συνταγματικῆς Κυβερνήσεως τὰ προνόμια.

Τρεῖς ὄμοιως άπαιτιοι και άπροσδόγητοι νεωτερισμοί, δηλ. τὸ χαρτονομίμα, ἡ άβεδαιότης του τελωνιακοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς εξαγωγῆς των έπιεισάκτων οἴνω, εις τὴν Ἀγγλίαν και ἡ βραδύτης εκ προσιμίαν εις τὴν νομοθεσίαν, ἡ καταχώρωσιν των ιδιοκτησιῶν εἰτάραξεν διά παντός τὰς μετὰ των ἔρχομένων σχέσεις των ἔρχόντων, και έδωκαν άρρηχην γογγυσμῶν, αἰτινας έπέφερον τὰς στάσεις και τὸν πόλεμον.

“Οτε ἡ Ἀγγλία άνεδείχθη κυριάρχης του Ἀκρωτηρίου, ἡ άποικία πρὸ 10 ἡδῃ εἰτών ειχε πεπαιυμένη, τὴν μετὰ των άλλων εθνῶν κοινωνίαν, και τὸ μικρὸν έμπορίον τῆς παντελῶς δὲν ὑπῆρχεν. Οί ἄμπελῶνες, οί άγορεῖ, τὰ θεσκήματα παρεῖγον κατ’ έτος· ἀλλὰ τὰ προέβλεπα των έλκων άπόλητα και τὸ άργύριον εἰσιπεν. Ἐπειδὴ δὲ οί φόροι έπρεπε νά αποδιδῶνται εις χρήματα, ἡ έξουσία κατέστητε χαρτονομίμα ἐπὶ ὑποθήκῃ τῆς πιστώσεως τῆς Ὀλλανδίας, των μελλουτων προσόδοσ, και τῆς τιμῆς των χέρσων και άνηρότων εθνικῶν γαιῶν, τὰς οποίας ἤλπιζε πάντοτε νά έκμισθῶσῃ. Ἐλλ’ αἱ εγγυήσεις αὐται ἤταν άσθενεῖς· εἶθεν τὸ χαρτονομίμα άπέθη κατώτερον τῆς ονομαστικῆς αξίας του, και εις τὸν έξουτελισμὸν αὐτὸν τὸ εξηγοράζεν ἡ Κυβέρνησις. Καὶ ὁ οἰκονομικὸς ὄμοιως οὔτος τρόπος δὲν εξήρκεσε νά προλάβῃ τὴν χρεωκοπίαν, ἣτις προαναγγελεμένη ἤδη εκ πολλῶν εἰτών ἐπῆλθιν έντελής και άθεράπυτος κατά τὸ 1844. Ἐπὲς τούτου ἡ μεταβολὴ του δασμοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς των οἴνων κῦξησε τὰς ὑκαρ-

χούτας μεμψιμοιρίας. Τὸ προϊόν τουτο, τὸ ὁποῖον έφερον εις τὸν τόπον ἡ βιομηχανία των διαμαρτυρομένων Γάλλων, ὅσοι μετανάστευταν αὐτόθι μετὰ τὴν άκώρωσιν του άντιθρησκευτικοῦ δόγματος των Ναννήτων (Κονδιβίγκου Nantes) ἤτο ὁ μόνος οὐσιώδης πόρος τῆς άποικίας· επειδὴ τὸ μαλλίον, τὸ ὁποῖον άποτελεῖ ἤδη τὸ πρώτιστον εισόδημα τῆς άποικίας ταύτης, ὥστε δι’ αὐτοῦ ανταλλάσσει ὅσα λαμβάνει ξένα έμπορεύματα, οἶον ὑφάσματα, και μέταλλα, και γεωργικὰ εργαλεῖα και άλλα διάφορα των τεχνῶν και τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας έργα, μόλις ἐπληθύνθη κατά τους τελευταίους χρόνους. Ἄλλὰ κατά τὸ 1806 ὁ οἶνος ἤτο σπανιώτατος και βαρύτιμος εις τὴν Ἀγγλίαν διά τὸν ἠπειρωτικὸν πόλεμον του Ναπολέοντος, ὅστις άπερόνωσε πανταχόθεν τὴν νέαν Καρχηδόνα ταύτην, ὥστε έπαυσε νά δέχηται τὰ προϊόντα άλλων ἐπικρατειῶν. Ὅθεν ἡ Κυβέρνησις διά Βασιλικὸν διαπάγματος τῆς 19 Ἰβρίου 1811 ένθαβρύουσα τὴν αύξησιν του εὐχυμοτάτου τουτου και ἠδονικοῦ ποτου ὑπέσχετο εις τους άποίκους σταθεράν και διηνεκῆ τὴν προστασίαν τῆς ἐπὶ των ἀμπελώνων. Κατὰ δὲ τὸ 1812 και θραβεία εκηρύχθησαν ὑπὲρ των προχόντων τὴν άμπελοφυτείαν, και των μάλιστε εὐδοκίμωντων εις τὴν κατασκευὴν του άρίστου οἴνου. Τέλος τῷ 1813 βούλευμα του Νομοθετικοῦ αὐτου τυλλόγου παρεδέχθη τους οἴνους του Ἀκρωτηρίου εις τὰς άγοράς τῆς Ἀγγλίας, ελαττώσαν εις τὸ τριτημόριον τὸ καταβαλλόμενον τελώνιον ὑπὲρ των Ἰσπανικῶν και Λυσιτανικῶν (Πορτογαλικῶν) οἴνων. Ἐνεκα δὲ των προνομίων τουτων έντός ὀλίγου ἡ ποσότης του άκρωτηριακοῦ οἴνου από 42250 κατά τὸ 1813 έκατόλλίτρων (=8,450,000 λίτρων) ηὔξῆθη εις 110765 (22,153,000 λίτρας) κατά τὸ 1824. Ἄλλὰ κατά τὸ 1825 ελαττωθέντος εξαιφνης του τελωνίου των Λυσιτανικῶν, καθὼς και ετέρων άλλοδαπῶν οἴνων, άρχισε νά θλάπτηται ἡ οἰνοποιὸς βιομηχανία του Ἀκρωτηρίου Ὅθεν, ἂν και ὁ πληθυσμὸς των κατοίκων ἤτο ἡδη πλειότερος κατά τὸ 1832, ἡ συγκομιδὴ του καρποῦ (ὁ τρυγητός), κατέβη εις 90,770 εκατόλλιτρα 18 154000 λίτρας). Ἐκτοτε δὲ ἡ εξαγωγὴ έκολωσ βώθη τοτουτον, ὥστε άνίτως δὲν εἰζητεῖτο παρ’ ἑλπίδα εις τὰ κατά τὴν Αὐστραλίαν των Ἀγγλων άποικίσματα, εκινδύνευεν ἴσως έντελῶς νά έλειψῃ. Κατὰ δυστυχίαν δὲ των Ἀκρωτηριανῶν ἡ άμπελοφυτεία εὐδοκίμει τοσουτον και εις τὴν νέαν ταύτην χώραν διά τῆς επιειτίας των αὐτόθι μεταναστευσάντων Γερμανῶν, ὥστε ἡ ποιότης των οἴνων κατά μέρος φάνεται ὅτι ὑπερβαίνει μάλιστα και τὴν των ονομαστοτάτων τῆς Εὐρώπης, φέρουσι δὲ ιδιαιτέρως γευσιν του Μιδόκ και του των Βορδιγαλλων (Βορδώ).

Τέλος ἐπὶ των Ὀλλανδῶν αἱ άπεριόριστοι και άπέραντοι εθνικαί γαῖαι (Loanfarms) εξεμισθούντο εις εὐτελῆ τιμῆν, ἣτις προστεθειμένη εις τὸ τελώνιον άπέτελει ὅλην τὴν πρόσοδον του άποικιακοῦ ταμείου· ἡ δὲ παραχώρησις αὐτῶν, ἂν και πολλὰκις δὲν εἰγίνοτο ἐπισημως και βῆτως, ἤκυροτο δυνάμει γενικοῦ τινος συμφολαίου, ὁτάκις ὁ εκμισθωτῆς καθυστέρει τὴν άπότισιν τῆς νενομισμένης άποφοράς· ἀλλ’ ἡ διάταξις αὐτῆ δὲν εξεκληρώθη ἴσως ποτέ, ὥστε ὁ εκμισθωτῆς ὡς